Kedves Műszaki Tanács tagok!

Amint a legutóbbi Műszaki Tanács ülésen megállapodtunk, a legközelebbi ülésünk

1991. szept. 26-án, 14.30-kor

lesz a MTA SZTAKI épületében (XIII. ker. Victor Hugo u. 18-22), I.em. 17

Napirend a következő (sorrend még változhat):

1. HUNGARNET X.25 szerződés-tervezet (Csaba László)
2. PHARE tender tájékoztató (Nagy Miklós)
3. Az IIF eddigi tevékenységének áttekintése
   (Springer Ferenc és Telbisz Ferenc beszámolói)
4. Kiegészítések a múltkori javaslatokhoz
   (Martos Balázs 2 megjegyzése)
5. Beérkezett fejlesztési javaslatok megvitatása:
   Király László: BRS
   Király László: UNI problémák áthidalása
   Lőrincz János: UNI továbbfejlesztés
   Lőrincz János: K+F adatbázis
   Mannó Sándor: Villámvédelem
   Martos Balázs: Levelezés VAX\VMS környezetben
   Sarkadi Nagy István: UNIX alatti, TCP/IP elektronikus postai rendsz

A felsorolt anyagokat itt mellékelem.

Tóth Beatrix
(ELLA pf. 515)

****

SPRINGER FERENC beszámolója

****

Az IIF szolgáltatások vizsgálata

1.) ELLA (Elektronikus levelezés)

Az ELLA az IIF legmegbizhatóbb szolgáltatása.
Jelenleg a 4.16-os verzió a legújabb, és erre még semmiféle panasz nem érkezett.

Az ELLÁ-nál a legnagyobb problémát az jelenti, hogy az IIF felhasználók között a legelső verzióktól a legutolsóig gyakorlatilag mindegyik megtalálható. A panaszok legnagyobb része erre vezethető vissza. Célszerű lenne meggondolni, hogy az új verziók hogyan terjeszthetők könnyen, gyorsan és egységesen, mert a több, mint 100 kByte-os archivált és elég gyakran update-olatlan file-t, amely a felhasználók rendelkezésére van bocsátva file transzfer céljából, nap közben csúcsidőben transzferálni elég nehéz.

Egy másik probléma is felmerül az ELLÁ-val kapcsolatban, ez akkor fordulhat elő, amikor az ELLA host oldali részén valamilyen javitás történik, és ez nincs teljesen kitesztelve, ekkor a nemzetközi levelezés akár egy fél napra is bedugulhat. Célszerű lenne valamilyen szoftver ügyeletet megszervezni, akár teljes napra is, hogy az egyébként nem gyakori leállást ne lehessen észrevenni.

Nagyon fontos lenne tudatositani a felhasználókkal, hogy az ELLÁ-val lehetőleg ne hirdessenek, erre a célra ott az ELF, mert az ELLÁ-val sok postafiókban elhelyezett hirdetést nem csak a feladó fizeti.

Nagyon fontos lenne tudatositani a felhasználókkal, hogy az ELLA-val lehetőleg ne hirdessenek, erre a célra ott az ELF, mert az ELLA-val sok postafiókban elhelyezett hirdetést nem csak a feladó fizeti.

2.) ELF (Elektronikus faliújság)

Az ELF az ELLA-hoz hasonlóan jó minőségű szolgáltatás, és most már egyre jobban kezdik felfedezni a felhasználók az értékét. Az 1.6-os verzióban már ki vannak javitva az előző verziók hibái, a közzétett hirdetmény file vége, a hibás lebontás stb., de itt is az igazi problémát az új verziók szétterjesztése jelenti.

A hirdetmények megőrzési határidejét, a hirdetések egyre növekvő száma miatt is, most már komolyan figyelembe kell venni, és az elavult, vagy lejárt hirdetéseket törölni kell.

3.) PETRA (File transzfer program)

Az azonos alapokon nyugvó három program rendszer, az ELLA, ELF és PETRA közül a PETRA terheli a legjobban, és egyhuzamban a leghosszabb ideig a hálózatot. A problémák legnagyobb része is pontosan ebből fakad. Csúcsidőben egy 100 kByte körüli file transzferálása igen sok problémát okoz, mert lassú, időnként pedig leszakad. Mindez azonban nem csak a szoftver hibája, ugyanis házon belül több gépről egyszerre nagy méretű file-ok, főleg reggel, vagy késő délután hibátlanul és viszonylag gyorsan transzferálhatók.

Müködik a két különböző X.25-ös végponton lévő személyi számitógép közötti file transzfer is, de a kapcsolat teremtése a két gép között jelenleg kicsit bonyolult, ugyanis a felhasználónak kell a PAD profile-ok paramétereit beállitani, ami általában elriasztja a felhasználókat ennek igénybevételétől. Jó lenne ezt valahogy egyszerüsiteni.

4.) UNI (Hálózati interfész program)

Az UNI programnak a legutolsó változata a 3.34-es. Nagyon kevés felhasználó rendelkezik vele, és az előző verziókban több hiba is volt. Az is előfordult, hogy ugyanaz az UNI program két különböző gépen másként müködött, illetve az egyiken nem müködött, pedig a két gép környezete megegyezett.

Előnye, hogy más, szabadon terjeszthető szoftverrel szemben le tudja kezelni az ISIS adatbázisok GIZMO kódjait.

Hátránya, hogy a VT52, VT102 és VT200 terminál emulátorok közül jelenleg csak a VT102 van beépitve, pedig a microVAX gépek szolgáltatásai igénybe vennék a VT200-at is.

Az viszont már luxus, hogy az UNI DOS parancsként hivja meg a KERMIT-et ennek feloldására. Az is luxus viszont, hogy az RLOGIN hivja meg DOS parancsként az UNI-t arra az időre mig lekezeli a GIZMO kódokat.

Ennek a problémának az UNI kiváltása lenne a megoldása valamilyen szabványos hálózatkezelő programcsomaggal, amelyik a GIZMO kódokat le tudja kezelni. Esetleg az RLOGIN ilyen irányú fejlesztése is szóba jöhetne, hiszen azt amúgyis használja az ELLA, ELF és a PETRA.

5.) IIF keretrendszer

A jelenlegi legfrissebb verzió a 2.18-as, amelyben már ki van javitva az összes hiba. Kár, hogy nem minden felhasználó rendelkezik vele. A keretrendszerben az egyes paneleket a felhasználó saját igénye szerint tervezheti meg és alakithatja ki, mégis felmerült néhány felhasználónál az az igény, hogy az egyes szolgáltató host-ok paneljeit központilag tervezzük meg és terjesszük, ugyanis igy azonnal értesülnek a host-on megjelenő új adatbázisokról, és használni is tudnák azokat.

6.) Adatbázis szolgáltatás

A nagyszámítógépes szolgáltató host-ok közül a KF Infrastruktúra Kft. szolgáltatása a legmegbízhatóbb mind a szolgáltatási minőség, mind pedig a rendelkezésre állás terén. Az egyetlen megjegyzés az lehet, hogy az ISIS a bejelentkezés után három különböző módon jelentkezik, vagy az adatbázis nyitó képével, vagy azzal, hogy az EXPLORE parancs sok új dolgot tud, vagy pedig csak a felhasználó kezdeményezte ENTER gomb megnyomása után valamelyik előzővel. Ezt jó lenne egységesíteni.

A KFKI szolgáltatása az utóbbi időben jónak mondható, ott az egyik probléma az, hogy a BIBOR adatbázis első 6231 rekordja ki van törölve, és ha egy felhasználó a teljes állományra kiad egy DISPLAY parancsot, míg végigmegy a több mint 6000 törölt rekordon, közben látszólag nem történik semmi, time-out miatt megszakad az összeköttetés.

Az OMIKK általában elérhető, ha igen, akkor a szolgáltatás minősége jó. Az elérhetőség gyakran a postai vonaltól függ. Többször jelezték, hogy nem volt jó a vonaluk. A rendelkezésre állás lehetne egy kicsivel jobb.

A PM Informatika szolgáltatása a napokban indulhatott csak be, mert a végberendezés és a szolgáltató gép között problémák voltak. Az adatbázis elérésének keretrendszerbe integrálása most folyik.

Az ELTE Bogdánfy utcai számítógépe mindig elérhető és szolgáltat, viszont nem mindenkinek van a szolgáltatás igénybevételéhez 3270-es felhasználó oldali emulátora. A MÚSZI-nél ugyanez a helyzet, de ők nem egész nap szolgáltatnak.

A SZÁMALK, azaz most már INFONET Kft. elérhető, de a bejelentkezés egy kicsit megváltozott, így ennek a keretrendszerbe integrálása is jelenleg tart.

Az IPIK és a VEIKI nem szolgáltat.

A középgépek közül a BME Könyvtár és a BKTE Könyvtár valamint az Országos Haematológiai Intézet szolgáltatása és a rendelkezésre állás jó, bár a BKTE Könyvtár szolgáltatási ideje megváltozott.

Az AGROINFORM szolgáltatása is jó, de ott néha a postai vonallal vannak problémák, amit többször jeleztek felénk.

Ez utóbbi középgépes adatbázisok szolgáltatása microISIS-ben történik, amely sajnos egy kicsit lassú.

A MAFKI-nál lévő adatbázis esetében jelenleg tárgyalások folynak máshová telepítéséről.

Az OSZK és az MTA Könyvtár jelenleg csak lokális szolgáltatást tud nyújtani. A DOBIS-LIBIS szolgáltatása hálózaton keresztül még nem megoldott.

A kisgépes szolgáltatók közül a KOPINT-DATORG-nál gépcsere és költözködés miatt csak a napokban indult el újra a szolgáltatás, ami viszont már sokkal jobb minőségű mint a régi volt.

A Kertészeti Egyetemnél is gépcsere történik, viszont a kisgépes szolgáltatás azért változatlanul folyik.

A NOVELL hálózatból történő adatbázis szolgáltatás jelenleg sehol nem működik így az Országos Kardiológiai Intézet, az Országos Közegészségügyi Intézet, a Miskolci Egyetem és a Pannon ATE csak lokális szolgáltatást nyújthat.

Lokális szolgáltatást nyújtanak azok az intézmények is, amelyek csak most lettek illetve most lesznek még csak bekapcsolva. Ilyen a Földmérési és Távérzékelési Intézet, a Magyar Állami Földtani Intézet és a százhalombattai Szenhidrogénipari Kutató Fejlesztő Intézet.

Az adatbázisok frissitése kivánnivalókat hagy maga után. Jelentősebb bővités a következő adatbázisoknál történt:

- Erdélyi Magyar Szótár
- Néprajzi Tárgyarchivum
- ECONINFO
- Current Contents Online
- BIBOR
- SANDOKAN

6.) Végberendezések

Már többször jelezték a felhasználók az egyes végpontokról, hogy időnként a végberendezés elfelejti a betöltött programját, és ilyenkor újra kellene tölteni. Bár az üzembehelyezők mindig hagynak egy betöltő programot az üzembehelyezés szinhelyén, amelyik arra a végpontra jó, az üzemeltetők változása esetén probléma léphet fel a sikeres újratöltéssel kapcsolatban. Valahogy meg kellene szervezni ezt, anélkül, hogy egy újabb kiszállásra lenne szükség, esetleg egy távoli letöltéssel.

Budapest, 1991. szeptember 23.

Springer Ferenc

IIF Koordinációs Iroda

****
TELBISZ FERENC és SPRINGER FERENC beszámolója:
****

Az IIF eddigi szolgáltatásainak értékelése

Összeállitotta:

Telbisz Ferenc és Springer Ferenc

1. Bevezetés

A jelen anyagban megkiséreljük áttekinteni az IIF-nek a korábbi időszakban bevezetett szolgáltatásait. A szolgáltatások helyzetének felmérését elsősorban Springer Ferenc végezte el az IIF iroda rendelkezésére álló információk alapján, amihez még a DECnet tapasztalatokat kellett hozzátenni. Itt csak az ezekből levonható következtetéseket kivánjuk levonni. A bevezetett szolgáltatásoknál a problémák alapvetően két kategóriába esnek:

- Szinte minden komponens megrekedt egy bizonyos "félkész" szinten, ami egyrészt azt jelenti, hogy csak bizonyos eszközökre készült el, és nem követte az újabb eszköz készletet sem, másrészt a hibák javitása sem történt (történik) a kivánatos (kellő) mértékben.

- A legfontosabb probléma az, hogy a szolgáltatások a legritkább esetben működnek valóban szolgáltatás szerűen, azaz nem áll mögöttük egy olyan munkacsoport, amelyik egyrészt rendszeresen és szivósan végezné a sofware követést (rendszeres hibagyüjtés, hibák javitása, kézikönyvek követése, konzultáció, stb.), másrészt végezné a rendszeres karbantartásokat (felhasználói és adatbázis katalógusok, adabázis hozzáférések karbantartása, stb.).

Az alábbiakban szolgáltatásonként nézzük végig a helyzetet.

2. Elektronikus levelező rendszer.

Az elektronikus levelező rendszer az ELLA-ra épül. Sajnos, az ELLA rendszer csak az alábbi esetekben használható:

- WANP-boxhoz kötött IBM XT, AT clone-ok,
- Ethernet hálózaton MS-DOS/DECnet-DOS alatt működő PC-k, abban az esetben, ha az Ethernet-en egy, az X.25 hálózathoz kötött VAX/VMS konfiguráció működik PSI Access-el.

A Magyarországon jelenleg elterjedt környezetben nincs megoldva az ELLA levelezés sem az Ethernet-en működő VAX/VMS konfigurációk esetében, sem pedig a Novell/NETWARE esetben. Természetesen az egyéb gépek, operációs rendszerek esetére még fel sem lehet(ett) készülni a korábbiakban.

Ezen kívül az ELLA számos programhibát és management hiányosságot hordoz magával. Csak címszó szerint felsorolva (legalább is a közismertebbeket), a fontosabbak az alábbiak:

- A kézikönyv nem egyezik meg a jelenleg terjesztett (legújabb) ELLA változattal.
- A "telefonkönyv" működésében részben hibák vannak, részben a karbantartása sem megfelelő.
- A több címzettnek való levélküldés, ill. a csoportos postafiókok kezelése körüli problémák.
- Nagyon sok "dummy" postafiók van, amelyet tulajdonosa soha nem néz meg, mert vagy csak státus szimbólumként tartja, vagy nincs meg a megfelelő eszköze ehhez (nincs ELLA kapcsolata). Ez a management probléma körbe tartozik.
- Az új verziók terjesztése egyáltalán nem megoldott, sőt még az sem, hogy az új verziók kiadásáról mindenki értesüljön.
- A DECnetből használt ELLA esetében management hiányosságok vannak (jogositványok szabályozása, számlázás több DECnet area esetében, stb.)

Természetesen egy alapos hibagyüjtés, a hibák pontos behatárolása lenne szükséges, és a javitásig is egy részletes "Ismert hibák jegyzéké"-nek a kiadása hasznos lenne.

Mindezek után mi a teendő? Az alábbiakat feltétlenül meg kell oldani, el kell végezni ahhoz, hogy az ELLA-t rendben levőnek tekinthessük:

- Az ismert hibákat behatárolni, és vagy javitani, vagy legalább közzétenni.

- Az ELLA kézikönyvet naprakész állapotba hozni, és kiegészíteni egy "Management guide"-al, ami a helyi system manager-eket igazitja el. (Beleirva a DECnet és Netware tudnivalókat is !)

- Az ELLA terjesztésével, postafiókok managementjével kapcsolatos hiányosságokat fel kell számolni.

- Annak ellenére, hogy az ELLA felhasználói felülete igen vonzó - különösen a nem számitástechnikus felhasználók számára - nem valószinü, hogy érdemes lenne új ELLA implementációkat irni azokra a rendszerekre, amelyekre még nem készült el (Unix, IBM mainframe, VMS, stb.)

- Viszont mindenképpen fontos, hogy legyen ELLA gate-way minden mail rendszerhez. Elsősorban az ELLA - DECnet gate-way, az ELLA - SMTP és a a jövőben az ELLA - X.400 gate-way az aminek el kell még készülnie, mert ezek tulajdonképpen már teljes mail konnektivitást adnak. (Lehet, hogy az ELLA - X.400 gate-way az előbbi kettőből már "kiesik".)

  Az ELLA - VMS gate-way (VELLA) mindenképpen befejezendő, hiszen ez hasznos az egyre jobban terjedő DECnet alapú rendszereknek (l. Egyetemek), de mindenképpen elosztott módon kell használni, nem egy központi gate-way ként. Ha ez szükséges, az ennek megfelelő módositásokat az ELLA-n is el kell végezni. Megjegyzés: A VELLA batch működése mindenképpen lényeges eleme a sikeres mail üzemnek!

  A DECnet és ELLA közötti gate-way megoldható lenne a félig (háromnegyed részben (?)) elkészült VMS - UUCP/X.25 komponenssel is. Ebben az esetben azonban ezt be kell

fejezni, teljes DECnet-re (több DECnet-tel összekötött gépre) kiegészíteni és ennek megfelelően üzem közben tesztelni. Hátránya, hogy az UUCP a jelek szerint nem igazán szabványos, különböző változatai vannak, eredetileg soros vonalra készült. Így csak szükség megoldásként fogadható el X.25-ön. Helyette mindenképpen az SMTP-re kell építeni a TCP/IP, EARN vonatkozásban, de ez egy másik, a jövőre vonatkozó koncepcionális anyag része kell, hogy legyen.

3. Elektronikus faliujság

Az elektronikus faliujság (ELF) nagy közösségek számára hozzáférhetetlen, hiszen a PAD terminálokon kívül semmilyen hálózati rendszerből nem férhető hozzá, így általános, széleskörű szolgáltatásnak sem tekinthető.

Ezen kívül a managementje sem megoldott, tele van érdektelen, félrevezető és elavult hirdetésekkel is.

A javaslat az, hogy vagy felejtsük el, vagy csináljuk meg, ha ez megéri a fáradságot és a költségeket, de valószínűleg célszerűbb lenne valamilyen, másutt már bevált rendszert bevezetni helyette.

4. File átvitel

A file átviteli rendszerre (PETRA) mindaz vonatkozik, ami az ELLA-ra. Ezen kívül a hálózat számára is olyan terhelést jelent a jelek szerint, amit az már nehezen tud elviselni. Különböző X.25 végponton levő személyi számítógépek között kezelése bonyolult.

Mindezek alapján azt javasoljuk, hogy nem támogatott komponensként szabad csak kezelni.

5. Adatbázisok

Az adatbázisok körül a problémák több csoportba sorolhatók.

5.1. Hálózati interface program. (UNI)

Az UNI-val a problémákat csak idézni lehet Springer Ferenc összeállításából:

"Az UNI programnak a legutolsó változata a 3.34-es. Nagyon kevés felhasználó rendelkezik vele, és az előző verziókban több hiba is volt. Az is előfordult, hogy ugyanaz az UNI program két különböző gépen másként működött, illetve az egyiken nem működött, pedig a két gép környezete megegyezett.

Előnye, hogy más, szabadon terjeszthető szoftverrel szemben le tudja kezelni az ISIS adatbázisok GIZMO kódjait.

Hátránya, hogy a VT52, VT102 és VT200 terminál emulátorok közül jelenleg csak a VT102 van beépitve, pedig a microVAX gépek szolgáltatásai igénybe vennék a VT200-at is.

Az viszont már luxus, hogy az UNI DOS parancsként hivja meg a KERMIT-et ennek feloldására. Az is luxus viszont, hogy az RLOGIN hivja meg DOS parancsként az UNI-t arra az időre mig lekezeli a GIZMO kódokat."

Ehhez még azt kell hozzátenni, hogy bár az UNI-hoz két évvel ezelőtt elkészült a DECnet hálózati kiegészités, ez ma már teljesen használhatatlan. T.i. ennek a software követése nem történt meg, mivel az újabb UNI változatok a belső interface-eiket ill. a keretrendszer interface-eit is módositották.

Mindezek alapján azt kell mondanunk, hogy a UNI rosszul támogatott, rosszul karbantartott, valószinűleg tervezési hibákban is szenvedő rendszer, ami gyakorlatilag nem nagyon használható. A következtetésnél ismét csak Springer Ferenc felmérésében levő javaslatot lehet megerősiteni:

"Ennek a problémának az UNI kiváltása lenne a megoldása valamilyen szabványos hálózatkezelő programcsomaggal, amelyik a GIZMO kódokat le tudja kezelni. Esetleg az RLOGIN ilyen irányú fejlesztése is szóba jöhetne, hiszen azt amúgy is használja az ELLA, ELF és a PETRA."

Ezt még avval kell kiegésziteni, hogy a csak PAD terminálokra vonatkozá megoldás nem megoldás. De ez a megoldás talán már ismét az új koncepcióhoz tartozik !

5.2. Keretrendszer

A keretrendszer esetében, ismét csak Springer Ferenc felmérése szerint, terjesztési hiányosságok is vannak, nem minden (talán nagyon sok) felhasználó rendelkezik az új változattal, és az egyes host-okra vonatkozó panelekkel sem rendelkeznek, a központi karbantartás és terjesztés hiánya miatt. Ezen persze szervezett terjesztéssel egyszerűen lehet segiteni.

Mindenesetre a keretrendszer kérdését az UNI-val együtt kell rendezni!

5.3. Adatbázisok

Az adatbázisok terén szintén Springer Ferenc készitett felmérést, ami szerint ezek jobb-rosszabb módon működnek. Bár a szolgáltatások minősége a szolgáltató gondja és feladata kell, hogy legyen, az IIF feladata lenne az adatbázisokra vonatkozó információk, profilok, stb. terjesztése. Es esetleg minőség ellenőrzés, a közvélemény továbbitása az adatbázis szolgáltatók felé.

6. Általános értékelés

Mindezek alapján az IIF jelenleg implementált szolgáltatásait értékelését az alábbiakban lehet összefoglalni.

1. Ez elektronikus levelezést rendbe kell tenni, és megfelelő gate-way rendszerrel kiegészíteni.

2. Az elektronikus faliujság esetében meg kell gondolni, hogy kiegészitő fejlesztéseket végzünk-e, vagy más rendszert kell bevezetni.

3. A file átvitel nem támogatott rendszerként tartandó meg.

4. Az UNI helyett mindenképpen más megoldásra kell áttérni.

5. A keretrendszer és az adatbázisok esetében elsősorban a management feladatokat kell megoldani.

****

MARTOS BALAZS: Kiegészitések a múltkori javaslatokhoz

****

A két beterjesztett fejlesztési javaslat közül a VELLA (VMSmail és ELLA gateway) fejlesztéssel kapcsolatban felmerült, hogy ennek keretében más levelezőrendszerekkel kapcsolatos, a címzési rendszert érintő és a csak időnként bekapcsolt gépek közötti levelezés problémáira is keressünk és adjunk megoldást. Az alábbi olvasható javaslat szerintünk a VAX/VMS levelezést (maximálisan figyelembe véve a HUNINET VAX-ok felhasználóinak igényeit) komplexen oldja meg. Ez messze túlmutat az eredeti VELLA fejlesztés által megcélzott szolgáltatásokon, de kétségtelenül annak logikus folytatása. Ezért javaslatunk szerint a VELLA fejlesztést ezekkel az új szolgáltatásokkal ki kell egészíteni, és egységes egészként kezelni. Az eredeti javaslat és a bővitésben megfogalmazottak szerinti rendszert a HUNGARNET körön belüli szabad terjesztésre 2.6 mFt-ért vállaljuk elkészíteni. A V3270 fejlesztést szintén a HUNGARNET körön belüli szabad terjesztésre 1.8 mFt-ért vállalnánk. Ha az IIF a fejlesztést nem akarja finanszirozni, akkor példányonkénti eladást a bővitett VELLA esetében 400eFt/példány, a V3270 esetében 300eFt/példány áron vállalnánk.

****

MARTOS BALAZS: Megjegyzések a világbanki pénzek felhasználásához

****

A világbanki (de egyéb) pénzek felhasználását, azok regionális központi konfigurációkra (vagy másra) való költését tervező bizottság munkájához az alábbi gondolattal szeretnénk hozzájárulni. Különböző felhasználói visszajelzések azt mutatják, hogy az egyes intézményeknek sokkal nagyobb gondot jelent a közösen használt erőforrásoknak, rendszereknek a megtervezése, beruházása, üzemeltetése, a költségek szétosztása stb., mint a csak saját használatukban lévő eszközöké. Probléma az előre nehezen becsülhető költségek (pl. forgalom utáni postai dij) finanszirozása is. Másrészt rendkivül fontosnak érzem azokat a momentumokat, amelyek a közösség kohézióját, az egymás kölcsönös hálózati elérését és az ebben való esélyegyenlőséget biztositják. Az IIF-nek szerintem ELSŐSORBAN olyan beruházásokat, üzemeltetéseket kellene finanszíroznia, amelyek a HUNGARNET kör számára vagy általánosan elérhető szolgáltatásokat jelentenek, vagy az illető intézmény másokkal (belföldi és külföldi partnerekkel) való összekapcsolódását segitik. Ezen az úton forradalmi lépés lesz a HUNGARNET intézmények belföldi X.25 forgalmának központi IIF finanszirozása, de továbbmenve központilag kellene finanszirozni a nagyforgalmú intézmények bérelt vonalas bekötését (legalább Budapesten belül) a szolgáltatások elérésének érdekében, a nemzetközi hálózatokhoz (EARN, Internet, EUnet, IXI) való csatlakozás költségeit. A támogatásnak ki kell terjednie (a kommunikáció költségein felül) az intézményekben installálandó megfelelő hw/sw eszközökre (pl. az EARN csatlakozáshoz szükséges szoftverek), a szolgáltatások SZETOSZTHATÓSÁGÁRA is.

****
KIRALY LASZLO : BRS/SEARCH
****

JAVASLAT

Kapják: Az IIF Müszaki Tanács tagjai
Tárgy: Javaslat BRS/SEARCH alapú IIF adatbázisszolgáltatás megteremtésére
Készült: 1991. szeptember 15-én

1. Az IIF on-line információszolgáltatás helyzete

Az IIF első fázisa erőteljesen támogatta az adatbázisok épitését és ezek on-line szolgáltatásba állitását. Ennek az elvnek a helyessége ma sem kérdőjelezhető meg, hisz a hálózatoknak ez a fajta hasznositása a világon mindenütt az információs kultúra része, (egyes helyeken és alkalmazási területeken pedig kiváló üzlet is). Felbecsülhetetlen a jelentősége, hogy egy ország - közkedvelt kifejezéssel élve - információs vagyona, legalábbis annak egy része elektronizáltan, megfelelően struktúrálva számitógépre vagy gépekre kerül és ott - természetesen a megfelelő hozzáférési jogosultságok figyelembevételével - a hálózaton keresztül elvileg bárki (akár az egész világ) számára elérhető. E tekintetben az IIF első fázisa mindenképpen megtette az első lépéseket. Létrejött számos olyan adatbázis, amely méltán nevezhető a nemzeti információs vagyon részének, példaképp említhető a Magyar Szabványügyi Adatbázist, vagy a Magyar Szabadalmi Adatbázist, a Magyar Ki Kicsoda adatbázist.

Mindez nem jelenti azt, hogy nincs szükség az évekkel ezelőtti alapelvek felülvizsgálatára. Egy, az akkori körülmények között még helyeselhető döntés, az adatbázisépités ISIS-re alapozása ma már felülbirálatra szorul. Mint ismeretes, az ISIS-t az UNESCO a fejlődő országok számára fejlesztette, s bár már akkor is nyilvánvaló volt, hogy nem felel meg teljes mértékben a szöveges adatbáziskezelő szoftverekkel szemben támasztott - szigorú piaci versenyben kiérlelt - követelményeknek, de választása mellett szólt elsősorban az ingyenessége és az, hogy az UNESCO-hoz fűződő jó kapcsolatok egy hatékony együttmüködés és a hibák kijavitásának lehetőségével kecsegtettek. (Az ingyenesség nem igaz teljes mértékben, mert az IBM mainframe változat CICS alatt müködik, amelyet igen drágán lehet bérelni az IBM-től).

A hatékony együttmüködéssel kapcsolatos remények azonban nem váltak be. Egyrészt kiderült, hogy magán az UNESCO-n belül sincs teljes egyetértés az ISIS továbbfejlesztési stratégiáit illetően. A fő erőket az UNESCO a mikrogépes változat fejlesztésére koncentrálja, az IIF által választott nagygépes verzió, a viszonylag korszerűnek mondható bécsi "változat"-ot, az ADS/ISIS-t például egyetlen szoftveres fejleszti. Teljességgel megoldatlan a szervezetlenül fejlesztett szoftver támogatása, például az észlelt hibák kijavitásával senki sem foglalkozik érdemben. A magyar változat fejlesztése - IIF támogatással - egy 3 évvel ezelőtti ISIS verzióból indult ki, és mivel a bécsi és a budapesti fejlesztést senki nem koordinálta igazán, a két fejlesztés elágazott. A magyar változat főkonstruktőre időközben felhagyott az ISIS müvelésével, igy ma már nincs senki, aki összehozza a kétfelé elágazott fejlesztést. A magyar ISIS - véglegesen megrekedt egy három évvel ezelőtti szinten.

Az ISIS egy másik problémája, hogy az adatbázisok egy jelentős részét (az ún. faktografikus adatbázisokat) nem lehet jól ISIS alatt felépiteni. Egyéb alternativa hiányában ezért számos, nem adekvát eszközökkel készült és ezért eleve kudarcra itélt CLIPPER, Foxbase és egyéb alapú rendszer született, olyan helyeken és gépeken, ahol a szolgáltatásnak sem a hardver-szoftver, sem a személyi feltételei nem voltak adottak. Gondokat okoz a sokféle, helyenként nyilvánvalóan amatőr felhasználói felület, melyek különbözősége komoly gátja az on-line kultúra terjesztésének. A tipikus felhasználó ugyanis legfeljebb egy felhasználó felületet hajlandó megtanulni.

Tapasztalataink szerint a magyar adatbázisok iránt komoly az érdeklődés nyugaton. Ebből a szempontból is nagyon lényeges, hogy a felhasználói felület ismert legyen, az adatbázisok esetleges nyugati piaci bevezetését ne nehezítse az, hogy a potenciális vevővel a felhasználói felületet is el kelljen fogadtatni. Az ISIS ebből a szempontból sem megfelelő, mert a piacon nincs bevezetve, tudomásunk szerint kizárólag az UNESCO használja. Jellemző módon az on-line adatbázisszolgáltatók rendszeres seregszemléjén, az évente december elején Londonban rendezett ON-LINE konferencia és vásáron az ISIS teljességgel ismeretlen.

Itt szükséges megjegyezni, hogy az on-line adatbázisszolgáltatás műszaki feltételei Magyarországon az utóbbi egy-két évben lényegesen javultak. Egyrészt a csomagkapcsolt hálózati végpontok száma folyamatosan növekszik. A csomagkapcsolt hálózat ún. PAD felülete közönséges postai telefonról is elérhető ma már 20 000 Ft alatti áron kapható modemek segítségével. Ilymódon ma már minden cég és magánszemély - aki telefonnal és számítógéppel rendelkezik - potenciális vevő az on-line információ piacán.

Az elmondottakból az következik, hogy - mint annyi minden mást - az on-line adatbázisszolgáltatást is, bevált, professzionális eszközre kell alapozni. Egy ilyen eszköz beszerzése nyilvánvalóan pénzbe kerül, de sokkal többe kerül(ne) a tovább-barkácsolás és végsősoron a kudarc, az elfecsérelt erőfeszítések.

Természetesen nem gondolunk az ISIS és egyéb kultúrák elsorvasztására. Az ISIS-t sokan ismerik és használják Magyarországon. Számos számítóközpont sikeresen szolgáltat ISIS-ben. A javasolt profi adatbáziskezelő mellett a legfőbb érv, hogy nyitni szeretnénk a világ felé és ez a jelenlegi eszközökkel nem lehetséges. Nem gondoljuk azt sem, hogy a célrendszereket, mint például a könyvtári alkalmazásra "kihegyezett" DOBIS/LIBIS-t általános célú adatbáziskezelővel kéne helyettesiteni.

2. A BRS/SEARCH

Az MTA SZTAKI/ASZI javaslata arra irányul, hogy az IIF támogatásával, a nagy nyugati adatbázisszolgáltató központok, mint DIALOG, BRS Search Services stb. mintájára, az IIF központ számítógépén létrejöjjön egy korszerű szoftver eszközön alapuló adatbázisszolgáltató központ.

A javasolt szoftvereszköz a BRS/SEARCH szöveges adatbáziskezelő.

Természetesen jól tudjuk, hogy a szöveges adatbáziskezelők piacán számos termék versenyez. Nyilvánvalóan nincs közöttük olyan, amelyik minden szempontból a legjobb, a vásárlók mérlegelik a különböző szempontokat és ennek alapján döntenek egyik vagy másik szoftver mellett. Néhány érv amely a BRS/SEARCH mellett szól:

- A BRS/SEARCH - BASIS mellett - egyike a két legismertebb, piacon megvásárolható TIMS (Textual Information Managament System) szoftvereknek. A BRS-ben jelenleg mintegy 800 emberévnyi munka testesül meg. Az installációk száma a világon mintegy 1200. Az alkalmazási területek az on-line szolgáltatás mellett: sajtó, jogi információs rendszerek, államigazgatás, CD-ROM.

- A BRS kiválóan alkalmas on-line információ szolgáltatás céljaira. A BRS Search Service egyike a világ legismertebb on-line szolgáltatóinak. A BRS/SEARCH tehát ismert az on-line világban - ez alapvető feltétele annak, hogy a magyarországi adatbázisokot külföld felé szolgáltassuk.

- Már a BRS/SEARCH tervezésénél gondoltak a nemzeti nyelvek sajátosságaira, ezért a BRS/SEARCH igen könnyen "nacionalizálható", a nemzeti karakterek kezelése, magyar nyelvű felhasználói felület kialakitása stb. nem jelent elvi problémát. Mindezt alátámasztja, hogy a szoftvernek számos installációja működik Svédországban, Franciaországban, Spanyolországban, olyan országokban ahol a nemzeti karakterek kezelése - a magyarhoz hasonlóan - probléma.

- A szoftvert fejlesztő és forgalmazó cég, a BRS Software Products, a MAXWELL On-line cég leányvállalata. Az MTA SZTAKI a közelmúltban disztributori szerződést kötött a céggel, e kapcsolat révén kedvező feltételekkel és egy világcég szakmai hátterére támaszkodva lehet a programcsomaghoz hozzájutni és a szolgáltatást megszervezni.

- A BRS lehetőségeit kipróbáltuk az IIF adatbázisokon. A BRS egy kísérleti példányát még tavasszal installáltuk IBM mainframe-en és az egyik reprezentativ IIF adatbázist, a KI Kicsoda adatbázist (mintegy 10 000 rekord) áttöltöttük BRS-be. A rendszert működés közben be is mutattuk, kívánságra a bemutatót bármikor megismételjük.

- A szoftver üzembehelyezését, gondozását stb. az MTA SZTAKI ASZI részlege vállalná fel. Itt rendelkezésre áll a szükséges üzemeltetési, hálózati és adatbázisépitési tapasztalat és szakembergárda, mely utóbbit természetesen bővíteni szükséges. Megbizható a szolgáltatásra kiszemelt számítógép hálózati illesztése, melynek bizonyítéka a hosszú idő óta stabilan működő, és egyre bővülő elektronikus levelező szolgáltatás, az ELLA, de az ISIS alapú adatbáziszolgáltatással sincsenek elérhetőségi problémák.

- Végül, de nem utolsósorban a BRS/SEARCH ára alacsonyabb a piacon kapható egyéb szöveges adatbáziskezelők árainál. Komoly előny, hogy a BRS/SEARCH általunk javasolt változata VM/SP alapú, nem szükséges hozzá CICS telekommunikációs monitor, amelyet - mint említettük - bérelni kellene az IBM-től.

3. Megoldandó feladatok

A szoftver megvásárlása az első lépés a BRS alapú on-line adatbázisszolgáltatás beindításához. Röviden összefoglaljuk, hogy milyen jellegű feladatokat kell ehhez megoldani. Nem nagy volumenü munkákról van szó, előzetes becsléseink szerint - az átállitandó adatbázisok számától függően - 2-3 hónap alatt, 1-2 emberévnyi ráforditással beindítható a szolgáltatás. (A munkák egy részét - saját kockázatra - már el is végeztük).

a) A BRS/Search installálása, lehetőségeinek feltárása.

b) A BRS/Search adaptálása magyar környezetre, magyarországi felhasználók igényeinek kielégitésére (magyar nyelvü felület, ékezetkezelés megoldása, magyar szort, szinvonalas magyar nyelvü dokumentációk készitése, hirverés stb.) mindez a BRS céggel szoros együttmüködésben.

c) Az IIF számitógépén jelenleg müködő adatbázisok átállitása BRS/Search-re.

d) Elszámolási rendszer tervezése, implementálása és üzemeltetése

e) Ingyenesen lekérdezhető metaadatbázis (adatbázisok adatbázisa) épitése.

A fentiek mellett a magyarországi adatbáziszolgáltatás számos kérdése tisztázásra vár - de ez mindannyiunk közös feladata. Igy többek között:

- Az adatbáziszolgáltatás "jogállásának" tisztázása. Pontosan meg kell fogalmazni és szétválasztani az információ tulajdonosának és a szolgáltatónak a szerepét, jogait, kötelezettségeit. Az információtulajdonosokat érdekeltté kell tenni abban, hogy adataikat beszerezzék, elektronizálják, a meglévőket karbantartsák. Ezért az on-line információ "árát" úgy kell megállapitani, hogy abból nem csupán a szolgáltató költségei, hanem az információtulajdonos fenti tevékenységével kapcsolatos költségek is megtérüljenek.

- Az adatbázisok egy jelentős része építésének, karbantartásának és szolgáltatásának a fenti módon kalkulált árát a "piac" nem fogja tudni megfizetni. Ki kell dolgozni az ilyen adatbázisok építésének és müködtetésének támogatási rendszerét.
- A fentiek mellett olyan adattulajdonosakat kell keresni és velük együttmüködést kialakitani, akiknek az adataik iránt nemcsak itthon, hanem nyugaton is széleskörü, fizetőképes kereslet mutatkozhat és ezért az ezekből az adatokból épitett adatbázisok hosszútávon támogatás nélkül is müködhetnek. Ilyen adattulajdonosok elsősorban a gazdasági szférában és a kapcsolódó intézményekben találhatók.

.....
K i r á l y L á s z l ó

****
KIRÁLY LÁSZLÓ: UNI problémák megoldása
****
Kapják: Az IIF Müszaki Tanács tagjai
Tárgy: Javaslat az UNI problémák megoldására
Készült: 1991. szeptember 15-én

Az UNI rendszer problémái

1. Az UNI program fejlesztése 1989-ben a 3.30-as verziónál megállt, azót csak kisebb hibajavitások történtek. A "legfrissebb" verzió a 3.34. A to hibajavitások és különösen komolyabb fejlesztések lehetősége nem biztosi A programot viszonylag szük körben használják, igy a mai állapotában sem tekinthető alaposan kipróbált terméknek, további hibák felszinre jutása várható.

2. Az irott dokumentáció a 3.00 állapotot tükrözi, tehát elavult.

3. A mai napig megoldatlan az a hiányosság, hogy az UNI csak két stopbit kommunikációt biztosit, holott manapság a modemek és más (mozgó alkatrés nem tartalmazó) eszközök nagy része csak 1 stopbites üzemmódban müködnek

4. Ismeretesek olyan konfigurációk (pld. NOVELL), amelyeken az UNI egyáltalán nem müködik. Ugyanezeken a gépeken más szoftverekre nem merült fel hasonló panasz. Ez a tény erősen mindenképpen felveti az érintett gépeken az UNI helyettesitésének igényét, de általánosan is csökkenti a program iránti bizalmat.

5. A számitógépes kommunikációban kevéssé jártasak is ismerik a Kermit programot. Ugyanarra a célra más szoftvert csak igen alapos okkal hajlandók megismerni.

Az UNI kiváltása KERMIT-tel

0. A KERMIT szabadszoftver, alkalmazása nem kerül pénzbe. Korábban a KERMIT alkalmazását azért vetettük el, mert nem volt programozható.

1. A KERMIT legújabb verziója (3.11) programozást tesz lehetővé és akárcsak a UNI esetén, a kommunikáció kezelése elrejthető a felhasználó elől. A KERMIT forrásban is rendelkezésre áll, ezért mindazok a speciális igények, amelyek a nyújtott eszközökkel nem elégithetők ki, végsősoron - a forrásprogramba való belenyúlással - megoldhatók. Jelenleg egyébként egyetlen ilyen igényről tudunk, nevezetesen a GIZMO kódok kezelése az ISIS adatbázisok elérésében.

2. A Kermit program PC-s környezetben is egy évtizedes múltra tekint vissza, igen széles körben használják, igy alaposan tesztelésen esett át.

3. Az irott dokumentáció szorosan követi a programfejlesztéseket, és a programhoz hasonlóan rendelkezésre áll, szabadon másolható, nyomtatható. Emellett kaphatók tankönyvek is, amelyek tutorial szerüen ismertetik a program használatát, lehetőségeit.

3. Alapértelmezésként egy stopbittel müködik.

4. Nem tudunk olyan esetről, hogy a Kermit valamely PC-s környezetben ne indult volna el, vagy rendellenesen működött volna.

5. A Kermit program közismertsége növeli a valószinüségét annak, hogy felhasználóink problémamentesen tudják majd igénybevenni az IIF szolgáltatásokat.

Király LÁszló
MTA SZTAKI/ASZI

****
LŐRINCZ JÁNOS: UNI továbbfejlesztés
****

Javaslat a UNI (User-Network Interface) 3.33 verziójának továbbfejlesztésére

1. Előzmények

Az IIF hálózaton keresztül elérhető hazai és külföldi adatbázisok használatát nehezíti, hogy a szolgáltató Host-ok parancsnyelve gyakran eltérő, és a Host-ról érkező információ megjelenítési módja gyakran nem magától értendő a felhasználó számára. Ezért javasoljuk a többszáz IIF felhasználó által UNI program továbbfejlesztését olyan irányban, hogy a program ne csak hívással és a bontással kapcsolatos feladatokat vegye le a felhasználó válláról, hanem könnyítse meg munkáját a Host-on végzett információkeresésben is.

2. A továbbfejlesztett rendszerrel szemben támasztott igények

2.1 A program által biztositott alkalmazásfejlesztői eszköztár tegye lehetővé olyan alkalmazások készitését, amelyek a munkaállomásról elérendő eltérő parancsnyelvű Host-ok esetében is egységes, könnyen kezelhető, felhasználóbarát, magyar nyelvű felhasználói felületet biztositanak a véghasználóknak.

2.2 A program biztositson olyan lehetőségeket, amelyek segitik, gyorsitják és olcsóbbá teszik az információkereső munkáját: pl. találati információk off-line tárolása és felhasználása, további keresőkérdések off-line szerkesztéséhez, funkciógombok használata egyes tevékenységsorok (pl. gyakran használt, bonyolult keresőkérdések) aktivizálására stb.

2.3 A program ne csak a hazai felhasználók körében legyen hasznositható, hanem külföldre is. A rendszer saját üzeneteit könnyen át lehessen tenni más nyelvre (az üzenet file-t feltöltve a leforditott szövegekkel). Az egész rendszer - a szükséges alkalmazásokkal - tehát külföldön is eladható legyen.

3. A fejlesztés tartalma

3.1A UNI semi-high-level hálózati protokoll-leiró nyelvének kibővitése a felhasználóbarát alkalmazások készitéséhez szükséges eszközökkel:
- string függvények,
- file iró-olvasó utasitások,
- a funkciógombok programozására szolgáló FUNCTION utasitás,
- a menü és "hits" file-ok aktivizálásához szükséges MENU utasitás stb.

(A nyelv leirása lényegében elkészült.)

3.2 Konkrét alkalmazások kifejlesztése: 5-6 ismertebb Host nyelv (pl. Dialog command language, BRS command language, GRIPS, CDS/ISIS stb.) presentation interfészének, azaz egységes, könnyen kezelhető, magyarul beszélő, intelligens felhasználói felületének kdolgozása.

3.2 Konkrét alkalmazások kifejlesztése: 5-6 ismertebb Host nyelv (pl. Dialog command language, BRS command language, GRIPS, CDS/ISIS stb.) presentation interfészének, azaz egységes, könnyen kezelhető, magyarul beszélő, intelligens felhasználói felületének kdolgozása.

4. A fejlesztés lépései

4.1 A rendszerterv véglegesitése (1991. szept. 15)
4.2 A programok elkészitése, tesztelése (1991. dec. 15)
4.3 Az alaprendszer dokumentációjának elkészitése (1991. dec. 31.)
4.4 Konkrét alkalmazások, presentation interfészek elkészitése (Dialog, BRS, GRISP, CDS/ISIS stb.) (1992. ápr. 30)
4.5 A dokumentáció kibővitésea kész presentation interfészek dokumentációjával.
4.6 A termék bevezetése a piacra (marketing, reklám, ismertető előadások)

****

LŐRINCZ JÁNOS: K+F adatbázis

****

Javaslat a hazai kutatási és fejlesztési projektek online TÁJÉKOZTATÓ rendszerének kifejlesztésére

1. Előzmények

1.1 A legtöbb európai országban online elérhetők olyan adatbázisok, amelyek az országban folyó (elsősorban a központi költségvetésből támogatott) kutatások és fejlesztések témáiról, illetve a befejezett kutatások eredményeiről, valamint a kutatóhelyek adatairól adnak felvilágositást. Az "Európai adatbázisok és adatbankok katalógusa" (Directory of European Databases and Databanks) adataiból kiolvasható, hogy ezek az adatbázisok nemcsak ország szinten épülnek, hanem gyakran tartományi, helyi vagy tárca szinten is. Maguk az Európai Közösségek is építenek ilyen témájú adatbázisokat.

1.2 A nyilvánosságra hozatal szempontjai sokrétűek. A legfontosabb szempont az a demokráciákban magától értetődő igény, hogy bárki láthassa, mire költik a költségvetési bevételekből, alapitványokból stb. származó pénzeket. A kutatók, kutatóhelyek számára az is nyilvánvalóan fontos, hogy a tudományos kutatási kapcsolatok, együttműködési lehetőségek felkutatása céljából megnézhessék, milyen témákkal foglalkoznak más kutatóhelyeken, ki foglalkozik rokon témával stb., hiszen az ilyen információk elökészithetik a végső soron leggyümölcsözőbb személyes kapcsolatfelvételt.

1.3 Az OMFB Műszaki Fejlesztési Pályázati Rendszerében már most rendelkezésre áll a nyertes pályázatok kutatási-fejlesztési témáinak cime, s ennek nyilvánosságra hozatalához a pályázók többnyire már a pályázat beadásakor hozzájárultak. Ez a számitógépes állomány képezheti a tematikus adatbázis alapját.

2. A tervezett hazai online K+F információs szolgáltatással szemben támasztott igények

2.1 A magyar kutatási-fejlesztési információs szolgáltatást egy erre alkalmas nagyszámitógépen folyamatos online szolgáltatás formájában kell biztositani a nyilvános X.25 hálózaton keresztül mind a belföldi, mind a - bizonyára szaporodó - külföldi információkeresők számára. A 2.2-2.4 alatti adatbázisokból álló rendszert kellene létrehozni.

2.2 Tematikus adatbázis a nyilvános pályázatokon szerzett központi költségvetésből, alapitványokból stb. támogatott, folyamatban lévő kutatásokról, fejlesztésekről, illetve a befejezett projektek eredményeiről.

2.3 Személyiség adatbázis a projektekben résztvevő fejlesztőkről és a tudományos és műszaki kutatás, fejlesztés kiemelkedő fontosságú személyiségeiről, szaktekintélyeiről.

2.4 Cég és testület adatbázis a kutatással, fejlesztéssel foglalkozó intézetekről és cégekről, valamint a hazai kutatási és fejlesztési tevékenységben szervezési, irányitási stb. feladatokat betöltő testületekről, szervezetekről.

3. A fejlesztés tartama

3.1 Olyan többnyelvű, online szolgáltató adatbázis-rendszer kialakitása, amely felhasználóbarát módon és a keresö jogosultságától függően tájékoztat a kutatás-fejlesztési témákról, a kutatást végzö cégekről, a kutatókról,a kutatóhelyek vezetöiről és a kutatás-fejlesztési pályázatokat biráló személyek adatairól.

3.2 Az adatbázis-rendszer a nyilvános csomagkapcsolt hálózaton nyújtja szolgáltatásait a hálózat használatára jogosult belföldi és külföldi felhasználóknak.

3.3 Az adatbázis-rendszer az információkat kezdetben az OMFB pályázati rendszeréböl, késöbb - igény szerint - más kutatási és fejlesztési információkat tároló rendszerekböl fogadja (pl. OTKA, felsöoktatási pályázatok stb.)

3.4 Az adatbázisokban csak publikus adatok szerepelhetnek.

3.5 A rendszerben a lekérdezés nyelve magyar és angol (a szolgáltatott adatoktól függően).

4. A fejlesztés lépései

4.1 Az elfogadott (leszerzödött) kutatási és fejlesztési témákra vonatkozó (angol nyelvü adatokat is tartalmazó) adatbázis belsö szerkezetének és a többi adatbázishoz való kapcsolatainak megtervezése és megvalósitása.
Határidö: 1991. október 1.

4.2 A végrehajtó cégek, vállalkozók (beleértve a hazai és külföldi együttmüködöket is), testületek adataira vonatkozó angol és magyar nyelvü adatbázis belsö szerkezetének és az adatbázisok közötti kapcsolatoknak a megtervezése és megvalósitása.
Határidö: 1991. október 1.

4.3 A fejlesztésekben részt vevö kutatók, vezetök és a pályázatokat biráló személyek egyes adataira vonatkozó angol és magyar nyelvü adatbázis belsö szerkezetének és az adatbázisok közötti kapcsolatoknak a megtervezése és megvalósitása.
Határidö: 1991. október 1.

4.4 Az adatbázis-rendszer angol és magyar nyelvü menürendszerének megtervezése és elkészitése.
Határidö: 1991. november 5.

4.5 Az OMFB müszaki-fejlesztési pályázati rendszeréböl a TAJÉKOZTATÓ adatbázis-rendszerbe áttölthetö adatok kigyüjtését és az adatbázisokba történö letöltést végzö eljárások kifejlesztése.
Határidö: 1991. november 5.

4.6 Az adatbázisrendszer (tematikus, cég és személyiség adatbázisok) kisérleti feltöltése az elfogadott (leszerzödött) müszaki fejlesztési pályázatok adataival, beleértve az angol nyelvü adatokat is.
Határidö: 1991. november 30.
(A fenti határidö az elsö kisérleti feltöltést jelenti, melyet 1991. év folyamán, igény esetén, aktualizált adatokkal még egyszer el kell végezni. A kisérleti üzemeltetés 1991. évre vonatkozik.)

4.7 Felhasználói dokumentum elkészitése
Határidö: 1991. november 30.

****
MANNO SANDOR: Villámvédelem
****

Tárgy: VILLAM

Javaslat a VARi IIF központ biztonságának
növelésére

Az VARi SOKBOX elem villámvédelmének és megbizhatóságának

növelése érdekében az alábbiak szükségesek:

1. 5 modem-pár villámvedelme

2. 2 bejövő modem - " -

3. SOKBOX felé a modem-pár SIEMENS GDN-re cserélése

4. a TPS-1 lecserélése HBOX-ra

Ezek költsége kb 460 eFt-ot tenne ki.

Üdvözlettel: Manno Sándor

Kelt 1991. szeptembe 19.

****
MARTOS BALAZS: Levelezés VAX/VMS környezetben
****

Határidő: 1992. jún. (←május)

Levelezés VAX/VMS környezet segitségével

Ez a javaslat része a SZTAKI/ASZI átfogó levelezési gateway tervének, annak VAX/VMS oldala.

Célkitüzés

Az a cél, hogy VAX/VMS környezettel rendelkező IIF felhasználók egyszerü, intelligens módon tudjanak levelezni

- egymással,
- ELLA levelezöpartnerekkel,
- EARN levelezöpartnerekkel,
- UUCP levelezöpartnerekkel.

Nyitva kell hagyni a lehetöséget más levelező rendszerekkel való együttmüködésre is.

Egyszerüsitések

A javaslat az alábbi egyszerüsitésket alkalmazza:
- a levelezési végpontok VAX/VMS operációs rendszerrel rendelkeznek és PSI vagy DECNET kapcsolatban állnak egymással
- a javaslat nem foglalkozik a végpontokon müködö egyéb hálózati és levelezési rendszerekkel (X.400, TCP/IP, stb.). Az összetettebb hálózati levelezési probléma megoldására a SZTAKI G-BOX mutat majd példát.
- A levelezési gateway üzemeltetését a lehetö legegyszerübbre kell választani.

A javaslat az egy központi gateway univerzális átjárási lehetöségekkel ill. a több elosztott gateway kisebb átjárási képességekkel megoldás közül az utóbbit támogatja. Azaz elvetjük az egyetlen központi átjáró gondolatát.

A levél cim formája

Cimezni rfc 822 szerint kell, azaz igy:

valaki @ valahol

A "valahol" mező hierarchikus szerkezetű. Egyes részeit pont választja el egymástól, és az újabb ponttal elválasztott rész nagyobb egységet jelöl. Például igy:

számitógép.osztály.intézet.ország.

Minden levelezésbe kapcsolt VAX/VMS rendszeren meg kell oldani azt, hogy az ilyen cimek leforduljanak olyan cimmé, amit az adott konfiguráción meglevő valamelyik mailer megért. Ilyen mailer legyen:

- MAIL-11 a VMS szabványos mailere
- PSI MAIL VMS MAIL X25 interfészen
- VELLA a VMS/ELLA gateway

Ezeket meglétét minden konfigurációban feltételezzük.

A levéltovábbitás módszere

Ha a cimzett távoli (például csak X25 hálózaton át érhető el), akkor a leforditott cim "postamester @ valahol" tipusú legyen. A végleges cim kiegészitő információként utazzon. Ez lehetővé teszi, hogy a fogadó oldalon egy postamester processz dolgozza fel a leveleket a kiegészitő cim alapján. A felhasználók a kiegészitő cimeket nem látják.

Minden konfigurációban legyen egy postamester program. Ez a program értelmezze ezt a kiegészitő információt, és küldje el a levelet a valódi cimzettnek. A postamesterek továbbitják tehát a leveleket a helyi levelező rendszerbe. Lesz azonban olyan postamester (például a SZTAKI-ban a GBOX), amely nem csak a helyi levelezőrendszerbe, hanem a nemzetközi levelező rendszerekbe is továbbit.

Ennek a módszernek az az előnye, hogy nem kell a helyi levelező rendszerek változtatásait minden konfigurációban átvezetni. Például ha a keszthelyi egyetemen bekapcsolnak egy új DECNET node-ot, azt nem kell JÁszberényben a levelező rendszernek tudnia, vagy ha ez a node éppen nem elérhető, akkor a levél már Keszthelyen, az ottani postamester program hatáskörében van.

Más megoldásokkal szemben ez a megoldás sokkal kedvezőbb, mivel a cimzett hálózati rendszerének ismerete nélkül történik a levelezés. Igy a levelek helyi szétosztására épitve oldjuk meg a levelezést, mivel csak a postamester processznek és számitógépnek kell működnie és nem az összes csatolt résznek. Tehát minden domain elérését a domain postamester elérésére vezettük vissza.

A levelek közvetett továbbitása

MAIL11 és PSI MAIL "direkt" mailerek, azaz a levelet nem küldik el, ha a cimzett számitógép a levélküldés pillanatában nem elérhető. Ezért meg kell oldani, hogy az ilyen levelek "batch" módban újra megpróbálják elérni rendeltetési helyüket, egy konfigurációs paramétertől függő ideig és időintervallumonként újra és újra próbálkozva.

A levelek forgalomirányitása

A leveleket a postamester processz segitségével irányitjuk más végpontok felé. A routing egy jól definiált, egyszerű táblázat alapján történik.

A nemzetközi címek

A nemzetközi levél címeket szintén RFC 822 formában kell megadni. A legkülső domain név itt értelemszerűen az ország vagy hálózat neve.

A javaslat software feltételei

A megadott rendszert a PMDF program Deliver része alapján készítjük el. A PMDF program legális változatának a VAX/VMS számítógépeken rendelkezésre kell állni.

Budapest, 1991. szeptember 18.

MTA-SZTAKI/ASZI

****

SARKADI NAGY ISTVAN:

****

Fejlesztési és rendszerlétrehozási javaslat

A Központi Fizikai Kutatóintézetben a UNIX operációs rendszer alatt működő gépek terjedése és a külső/belső kapcsolatok megnövekedett száma felfokozta az igényt egy TCP/IP hálózaton működő, SMTP szerverhez kapcsolódó, menüvezérelt, felhasználóbarát, magyar nyelvű elektronikus postai mintarendszer létrehozására ill. kifejlesztésére. A rendszer PC alapú terminálokon, munkaállomásként működő PC-ken és X terminálokon biztosítana címjegyzékkel támogatott, számítástechnikai ismereteket nem igénylő, a fentebb említett jellemzőkkel rendelkező elektronikus postai szolgáltatást. A fejlesztésre alapozott mintarendszer a KFKI munkatársai számára biztosítaná az intézeti hálózatból az IIF hálózaton keresztül a belföldi és külföldi elektronikus levelezési kapcsolatokat a fent említett környezetben. A KFKI Mérés- és Számítástechnikai Kutatóintézete ehhez kér az IIFP-től támogatást, fejlesztésre 5.5 millió Ft-ot, eszközökre 3.5 millió Ft-ot.

Időtáv: 1991-92.

Sarkadi Nagy István

****

**** ELLA nyomtatás 91/09/25 11:03 ****
**** Levél (C:\MT\TF0925.LEV)
Kedves Kollégák!

Még egy napirendi javaslatom lenne a csütörtöki Műszaki Tanács ülésére. Mivel már nem volt idő Beához eljuttatni, direktben szétküldöm, hogy mindenki előzetesen is láthassa. Elnézést kérek együttal a forma bontásért.

Üdvözlettel

Telbisz Ferenc

Javaslat

KFKI összekötése az FDDI bázisú egyetemközi hálózattal

A kiépitendő FDDI gyürü:

Petőfi híd, ELTE Lágymányosi részleg, Műegyetem rakpart, Szabadsághíd, Puskin kert érintésével Lónyay utca, Kinizsi utca, Petőfi híd.

Csatlakozó intézmények:

BME, ELTE, Közgazdasági Egyetem, SOTE, Kertészeti egyetem, SzTAKI.

Ütemterv

szerint az első fázisban, 1991 végére az FDDI gyürü telepitésére 6 végponton 3 egyetem BME, ELTE, Közgazdasági egyetem becsatlakozására kerül sor. Ez mintegy 15 Ethernet bázisú lokális hálózat szegmens összekötését jelenti, alapja egy egyetemközi hálózatnak és az IBM projektnek.

A második fázisban, 1992 végére a többi intézmény becsatlakozásával egyidőben kerülhetne sor a KFKI és az MTA Csillagászati Kutatóintézet integrálására is egy monopólusú szárnyvonal kiépitésével.

A csatlakozás költségei:

1. Tanulmányterv nyomvonal vizsgálatra
   (Tanulmánytervet a Távbeszélő Beruházási Iroda készit 2-3 hónapos határidővel) 300-500 eFt

2. Alépitmény
   2.1 Alépitmény épités a tanulmánytervben megállapitásra kerülő szakaszokon 11 000 Ft/m
   2.2 Alépitmény használatba vételi dij 600 eFt/km
   A kiépitéskor azonnal fizetendő 120 eFt/km, a fennmaradó összeg 25 év alatt törlesztendő.
   A KFKI és a BME közötti távolság kb. 10 km.

3. Hardware eszközök
   3.1 FDDI koncentrátor + monomódusú kicsatoló 1,5 Mio Ft
   (DEC concentrator500)
   3.2 mononmódusú kábel
   (4 - 6 szálas) 1000 Ft/m
   (10-20 szálas) 1000-2000 Ft/m
   Távlatilag (beszédátvitel és MAN hálózat kiépitése) a 10-20 szálas kábel kiépitése lenne célszerű.
   3.3 FDDI koncentrátor + monomódusú-multimódusú átalakitóval 1,5 Mio Ft
   3.4 Ethernet/FDDIbridge (DECbridge500)
   A 3.3 és a 3.4 alatti tételek a szárnyvonalra csatlakozó intézményenként (Ethernet szegmensenként) értendők.

4. Software 1.5 Mio Ft
   4.1 hálózat management
   4.2 monomódusú ág kezelő software
   4.3 alkalmazói szintű software